

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobců: a) T. D., b) M. D., a c) D. D., zastoupení Mgr. Karin Poncza Hadwigerovou, advokátkou se sídlem Příčná 327/1, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 2. 2022, č. j. 22 Az 5/2022-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanovené advokátky Mgr. Karin Poncza Hadwigerové **se určuje** částkou 15 480 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 29. 12. 2021, č. j. OAM-1021/ZA-ZA10-K01-2021, žalovaný zamítl žádost žalobců o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Krajský soud v Brně (dále též „krajský soud“) shora označeným rozsudkem zamítl. Plné znění napadeného rozsudku krajského soudu je přístupné na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podali žalobci (dále též „stěžovatelé“) kasační stížnost z důvodů podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Stěžovatelé předně poukazovali na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku z důvodu řádného nevypořádání žalobní argumentace. Podle stěžovatelů dále není zřejmé, zda byly dodrženy podmínky pro rozhodnutí věci bez jednání dle § 51 s. ř. s. Krajský soud pochybil i tím, že nezajistil překlad písemností, které byly stěžovatelům zasílány, do jazyka, jemuž stěžovatelé rozumí. Dále stěžovatelé namítali nesprávně zjištěný skutkový stav věci žalovaným, který nezohlednil všechny stěžovateli tvrzené skutečnosti. Stěžovatelé nesouhlasili ani s právním posouzením věci. Jsou názoru, že žádosti o udělení mezinárodní ochrany mělo být vyhověno. Mají za to, že Moldavsko nelze považovat za bezpečnou zemi původu. Navrhli proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] K obsahu kasační stížnosti se žalovaný vyjádřil ve svých podáních ze dne 10. 8. 2022 a ze dne 19. 8. 2022. Kasační námitky důvodnými neshledal. Setrval na závěrech správního rozhodnutí, resp. napadeného rozsudku. Ty považuje ze zcela správné a náležitě vyargumentované. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně zamítl jako nedůvodnou.

V.

[5] Usnesením ze dne 29. 8. 2022, č. j. 7 Azs 79/2022-73, Nejvyšší správní soud přerušil řízení o kasační stížnosti, a to do doby vydání rozhodnutí ve věci vedené rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 Azs 200/2021, neboť rozhodnutí v označené věci by mohlo mít vliv na výsledek nyní přezkoumávané věci. Rozšířený senát v označené věci rozhodl usnesením ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62, v návaznosti na což zdejší soud usnesením ze dne 7. 3. 2024, č. j. 7 Azs 79/2022-76, vyslovil, že se v řízení pokračuje. Kasační soud dále vyzval účastníky, aby se k závěrům rozhodnutí rozšířeného senátu vyjádřili. Žádný z účastníků se však ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

VI.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro kasační soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny

pokračování

rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost rovněž tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat např. tehdy, nerespektoval-li krajský (městský) soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014-52, či např. ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021-47 atp.).

[8] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] V posuzované věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Věc posoudil v souladu s konstantní a přílehlavou judikaturou, od které kasační soud neshledal důvod se odchýlit.

[10] Ve vztahu k namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku krajského soudu lze odkázat např. na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, atp.). Podle názoru Nejvyššího správního soudu postupoval krajský soud v souladu s uvedenou judikaturou. Jeho závěry jsou přezkoumatelné a srozumitelné. Krajský soud řádně vypořádal všechny stěžejní žalobní námitky. Z jeho odůvodnění jednoznačně vyplývá, proč neshledal důvod ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí na podkladě žalobních námitek. K námitkám poukazující na dopad do soukromého a rodinného života soud konstatuje, že ty nebyly součástí žaloby a není ani povinností soudu takové dopady zkoumat (srov. např. rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, či ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62). Výše uvedené přiměřeně platí i pro argumentaci poukazující na „pronásledování na kumulativním základě“; ani ta nebyla součástí žaloby. Řízení o žalobě je přitom podobně jako řízení kasační ovládáno zásadou dispoziční. Soudní řád správní neumožňuje, aby žalobce vznášel nové námitky po uplynutí lhůty pro podání žaloby

(viz např. rozsudky zdejšího soudu ze dne 29. 12. 2004, č. j. 1 Afs 25/2004-69, ze dne 17. 12. 2007, č. j. 2 Afs 57/2007-92, ze dne 16. 9. 2008, č. j. 8 Afs 91/2007-407, ze dne 16. 12. 2009, č. j. 6 A 72/2001-75, atp.). Také Ústavní soud potvrdil, že s ohledem na efektivnost soudního řízení zákonodárce koncentroval řízení před krajskými soudy tím, že stanovil lhůtu k podání správní žaloby v délce dvou měsíců, přičemž žalobce musí v uvedené lhůtě uplatnit veškeré žalobní body (viz nálezy ze dne 30. 3. 2009, sp. zn. IV. ÚS 2701/08, či ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09). Nejvyšší správní soud dodává, že zrušení rozhodnutí pro jeho nepřezkoumatelnost je vyhrazeno toliko těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost nelze dané rozhodnutí meritorně přezkoumat (viz rozsudky ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64). Takovými vadami napadený rozsudek netrpí. Výše uvedené přitom lze přiměřeně vztáhnout i na rozhodnutí žalovaného. I to je srozumitelné a dostatečně odůvodněno (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012-41, ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013-25).

[11] Není pravdou, že by v daném případě nebyly splněny podmínky pro rozhodnutí věci bez jednání ve smyslu § 51 s. ř. s. Ze soudního spisu plyne, že krajský soud stěžovatelům řádně zaslal výzvu, aby se ve lhůtě dvou týdnů vyjádřili k tomu, zda trvají na nařízení jednání, přičemž je poučil o následcích neudělení nesouhlasu, resp. z toho plynoucích důsledků (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 8. 2015, č. j. 2 As 35/2015-68, a tam uvedenou judikaturu). Krajský soud proto nepochybil, rozhodl-li věc, aniž by k jejímu projednání nařídil jednání ve smyslu § 49 s. ř. s. Oporu v judikatuře má i další postup krajského soudu, proti němuž stěžovatelé brojí. Podle jejich názoru krajský soud pochybil, pokud v dané věci nezajistil, aby písemnosti, které byly stěžovatelům zasílány, byly přeloženy do jazyka, jemuž stěžovatelé rozumí. V tomto ohledu lze odkázat např. na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2024, č. j. 8 Azs 289/2021-80, dle něhož platí, že *„v soudním řízení správním soud nezajišťuje překlady soudních písemností doručovaných účastníkům řízení, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.“* Zákon o azylu přitom soudu takovou povinnost nestanoví. Stejně tak nestanoví povinnost soudu automaticky ustanovit pro soudní řízení tlumočníka (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2008, č. j. 9 Azs 18/2008-36, ze dne 28. 2. 2022, č. j. 8 Azs 86/2021-54). Soud dodává, že stěžovatelé nežádali o ustanovení tlumočníka, přičemž žaloba byla sepsána v českém jazyce. Potřeba ustanovit tlumočníka nevyplývala ani z dalšího obsahu spisu. Co se pak týče § 22 zákona o azylu, ten dopadá toliko na řízení před žalovaným, tj. nikoliv na řízení soudní. Nejvyšší správní soud není ani názoru, že by se žalovaný dopustil vady řízení spočívající v tom, že se stěžovateli komunikoval v ruském jazyce. Z rozhodnutí žalovaného a spisového materiálu plyne, že pohovor se stěžovatelkou [se stěžovateli b) a c) pohovor z důvodu jejich nízkého věku proveden nebyl] byl veden v ruském jazyce na její vlastní žádost. Stěžovatelka a) ostatně netvrdí ani žádný jiný (pro věc relevantní důvod), který by uvedla, pokud by řízení bylo vedeno v jejím mateřském jazyce.

[12] Rovněž postup při zjišťování skutkového stavu má oporu v právní úpravě a judikatuře (srov. § 3 správního řádu a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-65, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-43, ze dne

pokračování

21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66). Žalovaný důkladně zkoumal okolnosti dané věci, přičemž zohlednil i stěžovateli akcentované skutečnosti. Správně se zaměřil na splnění podmínek pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 2 zákona o azylu a nikoli na nepodstatné otázky. Nedopustil se ani žádné jiné podstatné vady, která by měla vliv na výsledek daného řízení. Krajský soud proto nepochybil, pokud z jeho závěrů vyšel (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 5 As 49/2016-198, či ze dne 16. 3. 2020, č. j. 1 As 245/2019-38). Pokud krajský soud shledá odůvodnění správního orgánu příležitým, je oprávněn jej převzít (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47 atp.).

[13] I právní posouzení věci odpovídá právní úpravě a judikatuře. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu k zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu žadatele pocházejícího z bezpečné země pro zjevnou nedůvodnost (§ 16 odst. 2 zákona o azylu) plyne, že pokud žadatel přichází z bezpečné země původu, nebude se svou žádostí o azyl úspěšný, jestliže neprokáže, že právě v jeho případě nelze zemi původu považovat za bezpečnou. Vychází se totiž z předpokladu, že daná země neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2020, č. j. 6 Azs 209/2020-29, ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020-32, ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020-30, ze dne 24. 11. 2020, č. j. 4 Azs 229/2020-32, ze dne 4. 12. 2020, č. j. 3 Azs 129/2020-68, nebo ze dne 21. 3. 2024, č. j. 7 Azs 207/2023-25). V usnesení ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, Nejvyšší správní soud mj. uvedl, že *„pokud žadatel o mezinárodní ochranu pochází z bezpečné země, u které se předpokládá, že neporušuje práva vlastních občanů a dodržuje mezinárodní závazky, leží hlavní odpovědnost na prokázání opaku právě na žadateli (...). Pokud se tedy udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi bezpečné země původu, je jeho úkolem přesvědčit žalovaného, že žádost nelze zamítnout podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, ale že jeho mimořádný příběh odůvodňuje věcné posouzení žádosti podle zákona o azylu.“* U žadatele, který nedoloží, že v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze, v souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu (nyní odst. 4) správní orgán nehodnotí, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 až § 14b zákona o azylu.

[14] Uvedené závěry odpovídají i aktuální judikatuře. V usnesení ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu uvedl, že pokud *„důvodem pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany, včetně důvodu uvedeného v § 14a odst. 1 a 2 písm. d) zákona o azylu, může být pouze závažná újma, která by žadateli hrozila v zemi původu, a nikoli situace, která nastala v České republice, pak tento závěr je podstatný i pro posouzení otázky rozsahu rozhodných okolností, které žalovaný musí zkoumat při rozhodování podle § 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu v případě žadatele z bezpečné země původu, a pro náležitosti odůvodnění takového rozhodnutí. Žadatel je v takovém případě povinen prokázat, že v jeho konkrétním případě se o bezpečnou zemi původu nejedná, a to i ve vztahu k jím uváděným důvodům hrozící vážné újmy ve smyslu § 14a včetně vážné újmy uvedené v § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Pokud se žadateli o mezinárodní ochranu domněnku bezpečné země původu nepodaří vyvrátit, pak je nadbytečné, aby žalovaný meritorně posuzoval jednotlivé žadatelem uváděné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven*

pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Proto § 16 odst. 3 zákona o azylu logicky stanoví, že těmito okolnostmi se v takovém případě žalovaný zabývat nemá a v tomto směru též není třeba rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu odůvodňovat.“ Opačný názor, tj. že by správní orgán musel posuzovat argumentaci žadatele o mezinárodní ochranu (obsahově podřaditelnou pod § 12, resp. § 14a zákona o azylu), aniž by se žadateli současně podařilo prokázat, že v jeho případě nelze danou zemi považovat za bezpečnou, by znamenal „popření pravidla zcela jasně vyjádřeného v § 16 odst. 3 zákona o azylu, že v případě nevyvrácení domněnky bezpečné země původu žalovaný neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a (srov. bod 24 usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62).

[15] Východiskům označené judikatury postup žalovaného, resp. navazující postup krajského soudu konvenuje. Žalovaný dovodil, že Moldavsko je zemí, kterou Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu (srov. § 2 bod 16. vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v rozhodném znění). Dodal, že stěžovatelé nepředložili žádná tvrzení (podložená konkrétními důkazy), která by vyvracela statut Moldavska jako bezpečné země původu. V tomto ohledu krajský soud správně vyšel z toho, že pokud žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. To se nicméně stěžovatelům nepodařilo. S uvedeným závěrem kasační soud souhlasí. I podle jeho názoru stěžovatelé nepředestřeli, resp. nedoložili žádné důvody, pro které by bylo možné konstatovat, že zemi původu nelze ve vztahu k nim považovat za bezpečnou. Takovým důvodem z povahy věci nemůže být ani snaha o legalizaci pobytu z důvodu ekonomicky nepříznivé situace, absence dostatečného zázemí či další podobné důvody (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, a ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62, a rozhodnutí téhož soudu ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, ze dne 21. 3. 2024, č. j. 7 Azs 207/2023-25, ze dne 21. 3. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-69, ze dne 22. 3. 2024, č. j. 4 Azs 91/2023-49). Stejně tak nelze za tento důvod považovat ani argumentaci stran problémů partnera stěžovatelky a). V této souvislosti krajský soud správně vyzdvihnul, že tvrzení ohledně jeho politických aktivit se vztahují k roku 2009, přičemž nejméně od roku 2014 neměl v zemi původu žádné problémy. Lze dodat, že i partner stěžovatelky a) podal v České republice žádost o azyl, které však ministerstvo vnitra nevyhovělo, což následně potvrdil Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 21. 2. 2022, č. j. 22 Az 4/2022-30. Řízení o kasační stížnosti v označené věci bylo Nejvyšším správním soudem zastaveno (viz usnesení ze dne 30. 8. 2022, č. j. 6 Azs 70/2022-70).

[16] Ve vztahu k dalším námitkám [poukaz na důsledky podání žádosti o azyl v České republice; absenci posouzení dopadu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života; absenci vazeb v domovské zemi atp.] soud uvádí, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu brání § 104 odst. 4 s. ř. s. in fine tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před krajským (městským) soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl. Takové

pokračování

námítky jsou nepřípustné. Ustanovení § 109 odst. 5 s. ř. s. pak brání tomu, aby se poté, co bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování rovněž nepřihlíží (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004-49, ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006-155, ze dne 30. 3. 2012, č. j. 4 Azs 1/2011-89, či usnesení ze dne 29. 5. 2018, č. j. 8 Azs 259/2017-67). Pokud by bylo v řízení o kasační stížnosti připuštěno uplatnění skutkových a právních novot, vedlo by to fakticky k popření kasačního principu, na němž je řízení o tomto mimořádném opravném prostředku vystavěno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2012, č. j. 4 Azs 1/2011-89). Nejvyšší správní soud se tudíž shora označenými kasačními námitkami, resp. námitkami, jež nebyly obsaženy v žalobě, zabývat nemohl. Z procesní opatrnosti však dodává, že ani na základě nich neshledal důvod pro připuštění kasační stížnosti k věcnému projednání. Předmětná tvrzení stěžovatelé uplatňovali toliko v obecné rovině. Nikterak je nedokládali (zprávami o zemi původu atp.). Jak přitom vyplývá z výše označené judikatury, je to právě žadatel o azyl, kdo má vyvrátit domněnku bezpečné země původu; je povinností žadatele prokázat, že země jeho původu není pro jeho osobu bezpečná (srov. rozhodnutí ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020-30, a ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020-32, nebo ze dne 28. 1. 2021, č. j. 2 Azs 270/2020-41). Pokud se žadateli o mezinárodní ochranu domněnku bezpečné země původu nepodaří vyvrátit, je nadbytečné, aby žalovaný meritorně posuzoval jednotlivé žadatelem uváděné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování či hrozbě vážné újmy (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 2. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-62, a navazující rozhodnutí zdejšího soudu, např. ze dne 21. 3. 2024, č. j. 5 Azs 200/2021-69, ze dne 21. 3. 2024, č. j. 7 Azs 207/2023-25, ze dne 22. 3. 2024, č. j. 4 Azs 91/2023-49, atp.). U žadatele, který nedoloží, že v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze, v souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu žalovaný nehodnotí, zda žadatel splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 až 14b zákona o azylu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2022, č. j. 6 Azs 308/2021-22). Zdejší soud zároveň dodává, že i podle současného znění vyhlášky č. 328/2015 je Moldavsko považováno za bezpečnou zemi. Stejně na ni nahlíží i recentní judikatura, přičemž tento postoj soud nezměnil ani s ohledem na válku probíhající na Ukrajině (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2023, č. j. 5 Azs 344/2022-21). Kasační soud současně nezpochybňuje ani vývoj daného konfliktu vč. situaci v Podněstří. Ze spisového materiálu ovšem neplyne, že by se stěžovatelé měli vrátit právě do uvedené oblasti (jejich poslední bydliště na území Podněstří nebylo), přičemž nic takového ani netvrdí (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2022, č. j. 5 Azs 138/2021-16). Z hlediska celkového kontextu nelze přehlédnout ani důvody, pro které stěžovatelé požádali o udělení mezinárodní ochrany. Jednalo se primárně o ekonomické důvody, resp. snahu o legalizaci pobytu. I v tomto ohledu tedy zdejší soud souzní s rozhodnutím žalovaného a rozsudkem krajského soudu, na které v podrobnostech odkazuje. Později tvrzené důvody lze v kontextu uvedeného hodnotit jako účelové a nevěrohodné (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2024, č. j. 1 Azs 233/2023-48). Soud dodává, že mezinárodní ochrana je výjimečným právním institutem, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu. Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky. Nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců, které jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na

území České republiky a o změně některých zákonů (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2021, č. j. 6 Azs 168/2020-50).

[17] Nejvyšší správní soud neshledal na podkladě kasační stížnosti ani žádný jiný důvod, který by zakládal přijatelnost kasační stížnosti. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou dle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatelé v řízení úspěch neměli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[19] Stěžovatelům byla pro řízení o kasační stížnosti (usnesením zdejšího soudu ze dne 13. 7. 2022, č. j. 7 Azs 79/2022-41) ustanovena zástupcem Mgr. Karin Poncza Hadwigerová, advokátka. Podle věty první § 35 odst. 10 s. ř. s. platí, že zástupci stěžovatele, který byl stěžovateli soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovené zástupkyni stěžovatelů Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby – převzetí právního zastoupení a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] ve výši 6 200 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu], v souladu s § 12 odst. 4 označené vyhlášky snižena o 20 % a násobena počtem zastupovaných osob, tedy celkem 14 880 Kč a náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna ustanovené advokátky činí částku ve výši 15 480 Kč (obdobně srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2020, č. j. 2 Azs 198/2019-81, ze dne 4. 2. 2021, č. j. 6 Azs 168/2020-50). Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Zdejší soud současně dodává, že předmětná částka nebyla navýšena o DPH, neboť zástupkyně stěžovatelů nedoložila, že by byla plátcem DPH (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 4. 2. 2021, č. j. 6 Azs 168/2020-50).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. dubna 2024

Tomáš Foltas
předseda senátu